

მწყემსი

1888-1889

გ ა ზ ე თ ი ს ო გ ა ს ი :

«მწყემსი»	«მწყემსი» რუსული გამოცემით
12 თოვით 5 მან.	12 თოვით 6 მან.
6 — 3 —	6 — 4 —

გაზეთის ფულის და ყოველ გვარი წერილების გაგზავნა შეიძლება ამ ადრესით: ვა *Кавришви*, *Въ контору редакци* „*Мцхетси*“ (*Пастырск*).

ყველა სტატიები და კორრესპონდენციები, რომელნიც რედაქციაში იქნებოან გამოგზავნილნი დასაბეჭდავთ, უთუოდ ვრცლად და გასაგებად უნდა იყენენ ავტორთაგან ხელმოწერილნი. ავტორთაგან გამოგზავნილი სტატიები შეიძლება ხან-დის-ხან შემოკლებით და შესწორებით დაიბეჭდონ.

სტატია, რომელნიც არ დაიბეჭდებიან, სამი თვის განმავლობაში შეიძლება ავტორებს მათის ხარჯით უკანვე დაებრუნოს.

სტატიები მიიღებიან რუსულ ენაზე და წერილნიც და თარგმნით დაიბეჭდებიან.

«მწყემსი» გამოდის თვეში ორჯერ, ყოველი თვის იახუთმეტს და ოც-და-ათ ლიტვებში.

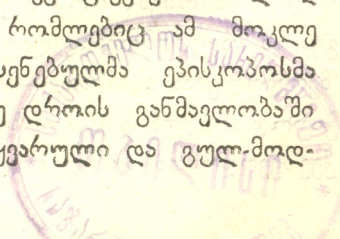
ახალი დაბრკოლებანი ქრისტიანობის გავრცელების გზაზედ აფხაზეთში.

კორრესპონდენცია, რომელიც ჩვენ მივიღეთ აფხაზეთიდან და რომელიც წინა ნომერში იყო დაბეჭდილი, გვაძლევს შემთხვევას გამოვსთქვათ რამოდენიმე სიტყვა აფხაზეთში ქრისტიანობის გავრცელების მდგომარეობაზედ.

საქმე იმაშია, რომ აფხაზეთში, სადაც ჯერ კიდევ იბრძვიან ერთმანეთში მართლ-მადიდებლობა და მაჰმადის სარწმუნოება, მცხოვრებლები წარმოგვიდგენენ საკვირველ ფერადობას და სიჭრელეს სარწმუნოებით: ერთსა და იმავე სახლში, ერთსა და იმავე ოჯახში, ცოლ-ქმართა, — ძმათა და დათა შორის თქვენ შენიშნავთ საშინელს რელიგიურს განსხვავებას, — და მართლაც ისეთ წრეებში, სადაც წევრთა აკავშირებს ღვიძლი ნათესაობა, რაღაც ნაირი მანქანებით თავსდებიან ერთმანეთს შორის ქრისტიანობა და მაჰმადიანობა. აი ქვეყანა, სადაც სამკელის სი-

უხვე ქრისტეს ყანაში მოითხოვს მშრომელ მუშაკთა, რომელთაც შეეძლოსთ დროზედ განფანტონ სიბნელე მოსლემანთა სარწმუნოებისა ქრისტეს სწავლის ნათელით. მით უმეტეს ყურადღების ღირსია აფხაზეთი ამ მხრით, რომ იგი არის მოციქულების ქვეყანა, რომელმაც პირველ მოიხმინა სახატება ქრისტესი პირ-და-პირ მოციქულთ ბაკეთაგან.

ეს ყველაფერი კარგად ჰქონდა შეგნებული უმაღლეს მთაერობას და კიდევაც აქცევდა იგი ამ მხრით ჯეროვანს ყურადღებას აფხაზეთს. დიდი ხანია, რაც იქ მოღვაწეობენ ქრისტიანე მისიონერები აღსაღვენად და გასაერცვლებლად მართლ-მადიდებლობისა. ჩვენ არ დავასახელებთ მრავალ აფხაზეთს, რომელნიც მოაქრისტიანა იმერეთის ეპისკოპოსმა ბაბრიელმა და რომელნიც, სამწუხაროდ, ძალით იყენენ გადასახლებულნი ზათათრეთში უკანასკნელი ომის დროს რუსეთსა და სათათრეთს შორის. — ჩვენ უჩვენებთ მხოლოდ იმ 2000 მაჰმადიან აფხაზეთ, რომლებიც ამ მოკლე ხანში გააქრისტიანა ნეტარხსენებულმა ეპისკოპოსმა გენადიმ, რომელმაც მოკლე დროის განმავლობაში დაუმტკიცა ყველას, რომ სიყვარული და გულ-მოდ-

გინეთ საქმის ხელის მოკიდებას შეუძლია შეასრულოს დიდი საქმეები და მოიტანოს უხვი ნაყოფი ყოველს მოღვაწეობის ასპარეზზედ. აზნაუთის ახალი ეპისკოპოსი, ყოვლად სამღვდლო აღექსანდრე უეჭველად დაადგება თავის წინამოადგილის გაკვალულს გზას და კიდე უფრო წარმატებით წაიყვანს მისიონერობის საქმეს აზნაუთში.

მაგრამ ამასთანავე უნდა შევნიშნოთ, რომ მარტო მონათვლა არ კმარა უცხო სარწმუნოების ადამიანისა, — საჭიროა იგი გულითა და სულით შეიქნეს ჭეშმარიტი ქრისტიანი. ხოლო ეს კი შინაგანი საქმეა და მოითხოვს დიდს დროსა და ხელშემწე გარემოებათა და პირობათა.

ერთბაშთ შეჩვევა, შეთვისება, შეხორცება ახალი ცხოვრებისა, ახალ აზრთა, რწმუნებათა და შეხედულებათა არას გზით არ შეიძლება, მით უმეტეს რომ ყველა ეს ახალი უნდა დაეტაკოს და შეებრძოლოს დიდს ეჭვებითა და ბოროდით ყველა იმ ძველ რწმუნებათა, აზრთა და შეხედულებათა, რომელნიც ძველსა და რბილში გასჯდომია კაცს. პი ეს გარემოება მუდამ უნდა ახსოვდეს მისიონერთა და სტდილობდენ ყოველის მხრით, რომ ახლად მონათლულნი ჩააყენონ კარგს გარემოებაში, რათა ისინი გახდენ ჭეშმარიტ ქრისტიანებად. წინააღმდეგ შემთხვევაში ახლად მონათლულები მხოლოდ სახელით იქმნებიან ქრისტიანები, ხოლო საქმით კი დარჩებიან სიბნელეში წინანდელი სარწმუნოებისა, ანუ, თუ მარჯვე შემთხვევა ნახეს, დაუბრუნდებიან ძველს სარწმუნოებას.

და აი ამას ცხადთ გვიმტკიცებს დღეს აზნაუთი. როგორც გვაუწყებს ზემო აღნიშნული კორარესპონდენცია აზნაუთიდან, მონათლულ აზნაუთ შორის ხშირად გაიგონებთ არა სასიამოვნო დრტინვასა და საყვედურს. საქმე იმაში მოგომარეობს, რომ მაჰმადიან აფხაზთ სამხედრო ბეგარა ფულით ხდებთ და არა სამსახურით, ხოლო მონათლულნი კი უსათუოდ უნდა გავიდენ ჯარის კაცად. პი რამ აალაპარაკა დღეს გაქრისტიანებული აზნაუთი. ეს დიდი უპირატესობა ჰქონია მაჰმადის სარწმუნოებასო და დიდად ნანობენ, რომ ასეთი თავისუფლება დაჰკარგეს ამ სარწმუნოების დატოვებით. ეს რომ შემცდარი შეხედულებაა აზნაუთა, — ამაზედ ბევრს ლაპარაკს საჭიროდ არა ვრაცხთ; მკითხველმა უეჭველად იცის, რომ ქვეშევრდომთა მოწვევა ჯარის კაცებად ამტკიცებს

სახელმწიფოს ნდობას მათდამი, შეადგენს დიდს პატივს და სიქადულს მათთვის.

ახლა, რომ აფხაზნი ჯერ კიდე ვერ დამშვიდდენ ქრისტიანობაში იმდენად, რომ სრულიად ხელი აიღონ ნიეთიერ ანგარიშზედ. ჰერ-ჯერობით მთელი სურვილი გაქრისტიანებისა სტრიალებს მხოლოდ ნიეთიერ ანგარიშთა ფარგალში.

ადვილად მიხვდება მკითხველი, რომ ეს გარემოება ძლიერ შეაფერხებს და დააბრკოლებს მისიონერობის საქმეს აფხაუთში, სადაც ქრისტიანობის აღდგენა დაიწყო და მომდინარეობდა დღემდის დიდს წარმატებით. მაგრამ ვისთვისაც კი სანატრელი, ძვირფასი და სასურველია ქრისტიანობის აღდგენა აფხაუთში, ვისაც ცხადთ ესმის, თუ რამდენ ბედნიერებას და შეებას შეადგენს ქრისტეს სარწმუნოება ადამიანისათვის, — ის დაგვეთანხმება, რომ ეს საქმე სამხედრო საქმეს არ უნდა ენაცვალოს არას გზით. საჭიროა ისე მოეწყოს საქმე, რომ არც წვადი დაიწვას და არც შამფური: ჯარის კაცთა გაწვევის საქმეც კარგად წავიდეს და ქრისტიანობის გაფრცელებასაც არა ევენოს რა. რატომ არ შეიძლება, მაგალითად, რომ, დროებით მაინც, მთელი აფხაუთის მკვიდრთათვის ფულზედ გადაიტანონ სამხედრო ბეგარის ხდა, ან და, ყველანი, სარწმუნოების გაურჩეველად, მოიწვიონ ჯარის კაცებად, — ერთი სიტყვით დააწესონ ერთგვარი რამ ყველასთვის და მით მოსპონ საყვედური და დრტინვა ხალხში. ისეთ კუთხეებში, როგორიც არის აფხაუთი ამისთანა შემთხვევები ყოველთვის შესაძლოა, — და იმედია, მართებლობა მიაქცევს ამას ყურადღებას და შეადგენს მათთვის რაიმე განსხვავებულს წესდებას. აფხაუთი კი კერძოდ და დაუყოვნებლივ მოელოს შევლას ამ საქმეში მზრუნველი მთაერობისაგან...

ვის უფასოა მიიღოს მებრძოლი მოწოდება საპარტოვლო იმერეთის სინოდალური კანტორიდან?

მეტრიკულ მოწოდებათა მიღება შეუძლიათ მხოლოდ შემდეგ პირთა:

1) მათ, რომელნიც არიან 17 წლისა დაბადებიდან და ნათლის-ღებიდან და რომელნიც აპეკუნის ხელქვეშ არ იმყოფებიან;

2) აპეკუნებს იმ ბავშვებისას, რომელთაც მშობლები არა ჰყავთ და რომელნიც იმყოფებიან იმათ მზრუნველობის ქვეშე, ამასთანავე აპეკუნმა უნდა წარადგინოს მოწოდება, რომ იგი დანიშნულია აპეკუნად.

3) გარეშე პირს შეუძლია ითხოვოს სხვის მაგიერ მეტრიკული მოწოდება, მაგრამ მან უნდა წარმოადგინოს კანონიერი რწმუნება და სახელდობ მეტრიკული მოწოდების მიღებაზე; საზოგადო რწმუნებანი სამსაჯულო და ადმინისტრაციულ დაწესებულებებში საქმის-წარმოების შესახებ არ აძლევენ უფლებას ითხოვონ მეტრიკული მოწოდება მარწმუნებლების მაგიერ.

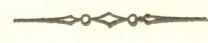
და 4) მეტრიკული მოწოდებანი დაბადებისა, ნათელ-ღებისა და გარდაცვალებისა ეძლევათ მშობლებს და მემკვიდრეებს.

ამიტომ უფლება არა აქვს ითხოვონ მეტრიკული მოწოდებების მიღება: არც ბაბუას თავის შვილი-შვილების დაბადებაზე და ნათელღებაზე, არც ბიძიას თავის ძმისწულებისათვის, არც ძმას ძმისათვის ანუ დისათვის, თუმცა იგი არ არის მათი აპეკუნი, არც აპეკუნებს, თუ ისინი არ წარადგენენ დამამტკიცებელ საბუთებს, რომ იგინი დანიშნული არიან მათ აპეკუნად.

ითოვალ თხოვნაზე მეტრიკული მოწოდების მიღების შესახებ უნდა დაეკრას ერთი ოთხ აბაზიანი მარკა, ერთი მარკაც თითოეული მეტრიკული მოწოდებისათვის. მარკები შეიძლება დაეკრას თხოვნაზე, მაგრამ ისე კი, რომ ისინი არ დაეფარონ ერთიერთმანეთს და არც ნაწერი დაფარონ თხოვნაში, რომ მარკები არ დაიკარგონ, მთხოვნელს შეუძლია თითოეულ მარკაზე ქვემოთ დააწეროს ანუ თავის გვარი, ანუ დრო თხოვნის მიცემისა, მაგრამ მარკებს არ უნდა წაუსვას ხაზები. ხაზ წასმული მარკები არ

მიიღებიან და მათ მაგიერ მთხოვნელთ მოეხრებათ ახალი მარკები. თხოვნაში სისწორით უნდა იყოს ნაჩვენები: წელი, თვე, დრო დაბადებისა და ნათელღებისა და სახელი იმა პირისა, რომლისათვისაც ითხოვება მოწოდება, სახელები, მამის სახელები და გვარი მშობელთა, ეკლესია, რომელშიაც შესრულებულა ნათლისღება და მასთან მოხსენებული უნდა იყოს, რომ იგი ჩაწერილია მეტრიკაში, რომელ სტატიის ქვეშ, ანუ არ არის დაწერილი. სახელები პირთა უნდა იყონ დაწერილნი ისეები, რომელნიც მათ დაერქვათ ნათლისღების დროს, და არა ის სახელები, რომელიც დაარქვეს მათ შემდეგში; თხოვნები, რომლებშიაც სინამდვილით არ იქმნებიან ნაჩვენები იმ პირთა დაბადების და მონათელის დრო, რომელთათვისაც ითხოვენ მოწოდებათა, არ მიიღებიან.

პირს, რომელიც უკანონოდ იქმნა ჩარიცხული მოსაწოდებელ სიებში სამხედრო ბეგრის შესასრულებლად, და რომლის დაბადება და მონათელა ჩაწერილია რომელიმე ეკლესიის მეტრიკის წიგნში, უფლება აქვს ამ ეკლესიის წინამძღვრისაგან მიიღოს მეტრიკული აღმოწერილობა თავის დაბადებაზე და მონათელაზე სამხედრო დაწესებულებაში წარსადგენად და მოსაწოდებელი სიებიდან ამოსარიცხავად. ასეთი აღმოწერილობანი სამრევლო მღვდლებმა უნდა მისცენ სამწყსოს სიტყვიერი თხოვნით და უფასოდ მარკის დაუკრებლად, მაგრამ უსათუოდ ამ აღმოწერილობათა ზედა უნდა დანიშნონ, რომ იგი ეძლევა მას წარსადგენლად ამა და ამ სამხედრო დაწესებულებაში. ასეთი მოწოდებები, საფუძველსა ზედა შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგის განმარტებისა 22 იანვრიდან 1888 წლისა, № 192, სამხედრო დაწესებულებათ უნდა მიიღონ ნამდვილ დამამტკიცებელ საბუთად იმ პირის დაბადებისა, რომელიც ნაჩვენებია აღმოწერილობაში. სამხედრო დაწესებულებათ არა აქვსთ უფლება მოითხოვონ სინოდალური კანტორისაგან მიცემული მოწოდებები, და თუ რაიმე საეჭვო აღმოჩნდება აღმოწერილობაში, მაშინ თავათ ამ დაწესებულებათ უნდა მოითხოვონ სინოდალური კანტორისაგან ხსენებული აღმოწერილობის შემოწმება, მაგრამ ამასთან უნდა განმარტონ ისიც, თუ რაში მდგომარეობს ეჭვი.

ეკლესიის მწყობრის მოქმედება და მოღვაწეობა საფსოსოთა სხვა-და-სხვა გზარ აღმოაჩინო-ბათა და საჭიროებათა მიხედვით. *)

მრავალ გვარნი არიან სამწყსოთა საჭიროებანი და მდგომარეობანი, რომელნიც სულიერი მწყემსისაგან ითხოვენ მრავალ-ფეროვან მზრუნველობას. შევლა ამ საჭიროებათა და მდგომარეობათა აქ ჩამოთვლა ყოვლად მოუხერხებელია, ამიტომ ჩვენ თანამოძმეთა ყურადღებას მივაქცევთ მხოლოდ უმთავრეს მათგანზე და ამავე დროს, შეძლებისა და გვარ, ავლნიშნაეთ, თუ რა მდგომარეობის და საჭიროების დროს რა ზრუნვა უნდა გამოიჩინოს მღვდელმა, თუ კი ის აღტურვილია თავის სამწყსოს სიყვარულით.

1) ეკლესიის მწყემსი ავადმყოფის საჩუქრელთან.

ავადმყოფი თავისი მდგომარეობით, თავის მწუხარებით და ხშირად თავისი უღონოებითა თანაგრძნობის ღირსნი ხდებიან ყოველი კაცისაგან, რომელსაც ჯერ კიდევ არ დაკარგვია კაცობრიული გრძობა. განსაკუთრებით ავადმყოფის მდგომარეობა აწუხებს მის მშობელთ და ნათესავთ, მაგრამ ეკლესიის მწყემსს ყველაზედ მომეტებულად შემევენის მზრუნველობა გაუწიოს ავად-მყოფს თუ არა კანონის მოთხოვნილების ძალით, იმ სიყვარულისა გამო მაინც, რომელსაც ის უნდა გრძნობდეს თავის სამწყსოს თითოეული წევრისადმი.

ავადმყოფის ნახვას ძველიდგანვე ვალად უდგენდენ კაცობრიობას ყველა ბრძენი, რომელთაც განმარტეს ცხოვრების კანონები. ნუ გვრანის მისედავად სწეულსა, ამბობს ისო ძე ზირაქისა, რამეთუ მათ თანა შეკვარებულ იქმნე (VII, 38). ამ სიტყვებში ნახვენებია კანონი საზოგადო ზნეობისა, რომელსაც ქრისტიანობის გარეშეც აღგნენ საუკეთესო წევრნი საზოგადოებისა, და რომ სხვებიც აღძრას ამ მოვალეობის აღსრულებისადმი, ზირაქი გვინატავს იმ ჯილდოს, რომელსაც მივიღებთ ჩვენ, თუ მტკიცედ დავადგებით ამ ზნეობის კანონს. ზირაქი ამბობს,

*) იხ. «მწყემსი»-ს № 12.

რომ ავადმყოფი შევიყვარებნო, ვინაიდგან დაინახვენ თქვენს მათდამი კეთილ-განწყობილებას და მზრუნველობას. ახალ აღთქმაში ავადმყოფთა ნახვა დამტკიცებულია თვით უფალი ჩვენი იესო ქრისტესაგან, რომელმაც თავის ქვეყნიური ცხოვრების დროს ნათლად დაგვინატა ყველას, განსაკუთრებით სულიერ მწყემსთ, თუ როგორ უნდა ვიცხოვროთ. მაცხოვარი დიდ მზრუნველობას უწევდა უძღურთ და მრავალ მათგანს სასწაულებრივ ჰკურნავდა. თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ავადმყოფის ნახვას, ამას ამტკიცებს ის, რომ უფალი თავის თავზე ღებულობს ყოველივე დახმარება და შემწეობას, რასაც კი აღმოუჩნთ ჩვენ გაჭირებულთ. მაცხოვარი ავადმყოფების ნახვისათვის აღუთქვამს მის აღმსარებელთ ზეციურ სასუფეველსა. მრავალ იმ საქმეთა შორის, რომელთათვისაც ქრისტეს თავიანის-მცემელი დაიმკვიდრებენ სასუფეველსა, ღვთისასა, მოხსენებულია ავადმყოფების ნახვა: სწეულ ვიყავ და მომხვედით მე. რამდენი უყავთ ერთს ამას მცირეაგანსა ძმათა ჩემთასა, იგი მე მიყავთ (მათ. X X V, 36, 40). მს ძვირფასი სიტყვები მტკიცედ უნდა იყვნენ აღბეჭდილი ჩვენს გულში და მათ უნდა გვაიძულონ ჩვენ ვინახულოთ ავადმყოფი და ვანუგეშოთ იგინი.

თუმცა ეს სიტყვები პირ-და-პირ სულიერ მწყემსთ არ შეეხებიან, მაგრამ მათთვის განსაკუთრებით ძვირფასი უნდა იყონ ეს სიტყვები. მწყემსმა უნდა უჩვენოს მისდამი რწმუნებულ სამწყსოს ავადმყოფის ნახვის მაგალითი და მუდამ სინამდვილით უნდა აღასრულებდეს იგი მაცხოვრის მცნებათა.

სახარებაში ბევრია ისეთი ადგილები, რომელნიც პირ-და-პირ შეეხებიან სულიერ მწყემსთ. მს ადგილები ვალად უდგენენ მწყემსთ ავადმყოფების ნახვას. ჩვენ აქ სახეში გვაქვს ის ადგილები, სადაც უფალი, მოციქულების საქადაგებლად გაგზავნის წინეთ, აძლევს მათ დარიგებას და უჩვენებს, თუ რა უნდა გააკეთონ მათ. იმ მინდობილებათა შორის, რომელთაც უფალი აძლევს მოწაფეებს, არის ისიც, რომ მათ განკურნონ ავადმყოფნი (მათ. X, 8). და რამესაც ქადაქსა შესვიდეთ, უთხრა მაცხოვარმა 70 მოწაფეთ, განკურნებდით მასშინა უძღურთა (ლ. X, 9). შევლასათვის ცხადია, რომ ვიდრე ავადმყოფს განკურნებდენ, უნდა მოინახო იგი და ინახულო. იმ მოვალეობაში, რომელსაც მაცხოვარი ვალად უდგენს

მოწაფეებს ქადაგების დროს, აღნიშნულია თვით მწყემსის მოვალეობაც, რადგან ეკკლესიის მწყემსნი მოადგილენი არიან ქრისტეს მოციქულებისა, ამიტომ მათ თავის თავზე უნდა მიიღონ ის სამსახური, რომელიც პირველად უფალმა დაუწესა მოციქულებს. შეიძლება ვინმემ გვიპასუხოს, რომ ის მოთხოვნილება, რომელიც მაცხოვარმა მისცა მოწაფეებს, იყო განსაკუთრებული, მოციქულებს მიცემული ჰქონდათ უფლება და ძალა განეკუთვნათ ყოველი სენი და უძღურებანი (მათ. X, 1), ვითარი ძალაც არა აქვს ჩვეულებრივ მწყემსთ. არავის არა აქვს უფლება მოითხოვს სულიერ მწყემსთაგან ის, რაც არ მიუნიჭებიათ მათთვის, და რისიც ვერ შემძლებელ არიან. საქმე იმაშია, რომ ჩვენ უურადლება და მზრუნველობა უნდა გაუწიოთ დავრდომილთ. ძრისტეს მინდობილებისა და მოციქულების მაგალითისაებრ მწყემსთა ის უნდა გააკეთონ, რაც შეუძლიათ: მათ არ უნდა დასტოვონ ავადმყოფნი უყურადღებოდ და შეუწევნელად და რა სარგებლობას და ნაყოფს მოიტანს მათი ზრუნვა, ეს მიანდონ ღვთის განგებას. მათ სახეში უნდა ჰქონდესთ სიყვარულის მოვალეობის შესრულება, და არა სასწაულებრივი განკურნება, რასაც ასრულებდნენ მოციქულები.

მოციქულებიც ხომ ყველა სნეულთ ვერა ჰკურნავდნენ; მათგან იღებდნენ კურნებას ის ავადმყოფნი, რომელნიც რამოდენიმეთ მაინც იყვნენ მომზადებულნი ღვთის მადლის მისაღებად. მეტად საგულისხმიეროა სულიერ მწყემსისათვის მაცხოვრის იგავი სამარტელზე. იგავში ნაჩვენებია, რომ გზაზე იწვა ერთი საბრალო კაცი, ავაზაკებისაგან გაცარცული და დაჭრილი. შვალი გვიჩვენებს, რომ ამ გზით, სადაც იწვა ის საწყალი კაცი, გაიარა მღვდელმა; ხოლო მის შემდეგ ლევიტელმა, მაგრამ არც ერთმა მათგანმა არ მიაქცია ყურადღება ამ საბრალო კაცს. მათ შემდეგ გაიარა იმავე გზით სამარტელმა, რომელმაც დაინახა დაჭრილი კაცი, შეეცოდა იგი და აღმოუჩინა მას შესაფერი შემწეობა, ურომლისათ იგი უსათუოდ გამოეთხოვებოდა წუთის სოფელს. იგავში ტყუილად კი არ არიან მოხსენებულნი მღვდელი და ლევიტელი: ამითი უფალი ჩვენი იესო ძრისტე გვიჩვენებს, რომ მათ ყველაზე უფრო შეფეროდათ, თავის სამსახურისაებრ, მზრუნველობა აღმოეჩინათ დაჭრილისათვის. მაგრამ მათ არ შეასრულეს თავის მოვალეობა და ამიტომ დაიმსახურეს საყვედური,

რომელიც თუმცა პირ-და-პირ არ არის მოხსენებული სახარებაში, მაგრამ ვინც კი წაიკითხავს და გაიგონებს ამ იგავს, ყველა იგრძნობს თავის გულში ამ საყვედურს. სამხილებლად იმ პირთა, რომელნიც, თავის თანამდებობისაებრ, ვალდებულნი იყვნენ მზრუნველობა აღმოეჩინათ, მოხსენებულია მოწყალე სამარტელი, რომელმაც მღვდლის და ლევიტელის ნაცვლად შემწეობა აღმოუჩინა იმ ავადმყოფს.

ეს იგავი უნდა ახსოვდეთ სულიერ მწყემსთ, რომელთაც, თუ არ უნდათ დაიმსახურონ ისეთივე საყვედური, როგორიც დაიმსახურა მღვდელმა და ლევიტელმა, უყურადღებოდ არ უნდა დასტოვონ თავის სამრევლოის ავადმყოფნი.

ამავე საგნის შესახებ მოციქულის იაკობის ეპისტოლეში არის ერთი ადგილი, რომელიც მოვალეობად უდგენს მღვდლებს ავადმყოფებზე მზრუნველობას: უძღურ თუ ვინმე ახს თქვენ შაჩის, ამბობს მოციქული, მოუწოდენ სუტესთა ეკკლესიისათა, და ილატონ მის ზედა, და სტხონ მას ზეთი სასკლითა უფლისათა (იაკ. V, 14). ავადმყოფების მოსაველეად საზოგადოებაში დაყენებულნი არიან ექიმები, რომელთაც შესწავლილი აქვსთ ექიმობა და შესაფერ შემწეობას აძლევენ ავადმყოფთ, ამიტომ ავადმყოფობის დროს იწვევენ ექიმთ, რომ სნეულთ შემწეობა აღმოუჩინონ. ამ ექიმებთან ერთად აყენებს მოციქული ეკკლესიის მწყემსთა და მათზე სდებს იმავე მოვალეობას, როგორიც სდევს პირველებზე. მოციქული მარტო სულიერ მწყემსთ იხსენიებს და ყველას ამცნებს, რომ ავადმყოფობის დროს ამ სულიერ მწყემსთ მიმართონ. და ლატვამან საწმუნოებისამან, ამბობს მოციქული, ატხონ მას სნეული იგი და ადატონ მას იგი უფაქმან; დადატათუ ტადვაი რაიმე ექმნეს, მეტეკვას მას (V, 15). მოციქული უჩვენებს, რომ სულიერ მწყემსთაგან სნეული მიიღებს ორნაირ კურნებას: გაიკურნება სნეულებისაგან და მასთან მიეტევიებიან მას ცოდვები, რომელნიც უმთავრესნი მიზეზნი არიან სნეულებათა. ერთსა და იგივე დროს კაცი იღებს ხორციელ-სულიერ კურნებას. მოციქულის სიტყვებიდგან სჩანს, რომ ეკკლესიის მწყემსნი არიან უმთავრესნი პირნი, რომელთაგან სნეულნი უნდა მოვლოდნენ მზრუნველობას და შემწეობას. მწყემსთაც არ შეუძლიათ ფარყონ, რომ ეს სამსახური შედის მათ მოვალეობაში, რომელსაც ეკკლესია ადებს მათ კისერზე. ამიტომ მოციქულებიდან დაწყებული ღვმდღე

იწვევენ ავად-მყოფებთან მწყემსთ არა მარტო ჩვეუ-
ლებისა ვამო, არამედ იმიტომ რომ ისინი დავალებ-
ბულნი არიან ეკლესიისაგან მივიდნენ ავად-მყოფთან,
ანუგეშონ ისინი, აღმოუჩინონ შესაფერი შემწე-
ობა, აღუსრულონ მათ ის სამსახური, რომელიც მათ
ჩააბარა ლმერთმა და ეკლესიამ მათი მღვდლად ხელ-
დასხმის დროს.

მესარხოსი სოფ. წინამძღვარიანთ-ქარში.

მისი მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობა ექსარ-
ხოსი საქართველოსი, პალლადი, და ეპისკოპოსი
პლექსანდრე 27 თიბათვეს ბრძანდებოდნენ სოფელ
წინამძღვარიანთ-ქარში და დავსწრნენ იმ შეგირდების
გამოცდას, რომელთაც წელს სწავლა დაასრულეს
იქაურს სასოფლო მეურნეობის სკოლაში. ცხენოსანი
თავად აზნაურობა საგურამო ველისა და გლეხობა
მიეგება მის მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობას სო-
ფლის მამულების ბოლოს და იქიდგან სკოლის ეკ-
კლესიამდე გამოაცილა, საცა მაზრის უფროსი და
მრავალი ხალხი, ქალი თუ კაცი, ექსარხოსის მო-
ბრძანებას ელოდებოდა.

ეკლესიის კარი წითელის მაუდით იყო მოფე-
ნილი და კარს წინ აქეთ და იქით იყენენ გამწკრივე-
ბულნი სასოფლო მეურნეობის სკოლის შეგირდები.
ეკლესიაში-კი უცდიდნენ სკოლის მგალობლები
თავის ლოტბართ-მასწავლებლით. მით ეგზარხოსს
ეკლესიის ეზოში მიეგება საღმრთო სჯულის მასწა-
ვლებელი მღვდელი ბ. ასათიანი და მოახსენა რუსუ-
ლად სიტყვა. შემდეგ ეგზარხოსმა ასხურა აიაზმის
წყალი ხალხს, გადასწერა ჯვარი და შებრძანდა ეკ-
კლესიაში, საცა ხორომ იგრიალა. ეგზარხოსი შევი-
და საკურთხეველში. მღვდელმა გადაიხადა პარაკლისი
და პარაკლისს შემდეგ ეგზარხოსი საკურთხეველიდამ
ჯვრით გამობრძანდა და ხალხი ჯვარს ემთხვია. ექსარ-
ხოსმა ხალხს ჯვრები, გულის ხატები და წიგნები
დაურიგა. ეკლესიიდან შეგირდების სადგურში წა-
ბრძანდა. წინ მიუძღოდნენ მგალობლები და უკან
ხალხი მიჰყვებოდა. შემდეგ შემოაურა გარშემო ეკ-
კლესიას, რომელიც ახლად შენდება სოფ. წინამ-
ძღვარიანთ-ქარში. აქედამ ისევ გალობით მიბრძანდა

სკოლაში; სკოლის შესაველ კარების წინ მწყრივად
იდგა საგურამოს ველის თავად-აზნაურობა. ექსარხო-
სმა დალოცა ისინი და მადლობა უთხრა დანვედრი-
სთვის. სკოლის დარბაზში მეორედ პარაკლისი გადა-
იხადეს და შემდეგ ეგზარხოსი კლასში შებრძანდა,
სადაც მოხდა შეგირდების გამოცდა.

გამოცდამ ფრიად სასიამოვნო შთაბეჭდილება
მოახდინა მის მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობაზე.
ბამოსცადა ნ. ანდრონიკაშვილი მ. მეგრელიშვილი,
ბ. ნახუცაროვი და ა. თურქაძე. ანდრონიკაშვილსა
და ნახუცაროვს დაუსვა სუთ-სუთი, მეგრელიშვილს
ოთხ-ნახკვარი და თურქაძეს ოთხი. შემდეგ ანდრო-
ნიკაშვილი და ნახუცაროვი გამოსცადეს რუსულ
ენაში. ამათ ორივემ მიიღეს ხუთ-ხუთი. შემდეგ
ეგზარხოსმა ჰნახა ის ოთახი, საცა ემაწვილებს აბრე-
შუმის ჭია მოეშენებიათ, სახელოსნო და შეგირდების
ნამუშევარი ფერმა და საფუტკრე.

ეგზარხოსმა თავისი შთაბეჭდილება ასე ჩასწერა
წიგნში: «სასოფლო მეურნეობის სკოლა 27 თიბა-
თვეს 1889 წელს ვიხილე და ვარ სრულიად კმაყო-
ფილი სკოლის ყოფა-მდგომარეობითა და შეგირდების
პასუხით. შეგირდები ქართულსა და რუსულს ენაზე
ჩინებულად იძლეოდნენ პასუხს. მზრუნველი სკოლისა
ილია ივანეს ძე წინამძღვარიშვილი ღირსია დიდის
ქებისა და გულითადის მადლობისა. საღმრთო სჯუ-
ლის მასწავლებელიც ღირსია მოწონებისა.»

ეპისკოპოსმა ალექსანდრემ დასწერა: «შეგირდ-
ების პასუხმა ალტაცებაში მომიყენა, როდესაც იმათ
ეგზარხოსი სცდიდა.»

ღირეკტორმა დარსკიმ-კი ჩასწერა: «27-ს თიბა-
თვეს ამა წლისას დავსწარ იმ შეგირდების გამოცდას,
რომელნიც წელს ასრულებენ სწავლას. მე კმაყოფილი
ვარ შეგირდების პასუხით. აღმოჩნდა, რომ მზრუნვე-
ლს სკოლისას ი. წინამძღვარიშვილს და მასწავლებე-
ლთ დიდის სიყვარულითა და კეთილ-სინდისიერებით
შეუტრულებიათ თავიანთი მოვალეობა.»

ხოროს ვალობამ მისი მაღალ ყოველად უსამ-
ღვდელოესობა ისე ასიამოვნა, რომ ეგზარხოსმა წა-
რმოხსთქვა: «მე არსად სასოფლო სკოლაში ამისთანა
ღმობიერი ვალობა არ მომიხსენიაო.» ხოროს შე-
გირდებსა და იმათ აშხანაგებს ფული აჩუქა და დაარი-
გა ყველა მოსწავლენი.

მეორე დღეს დასრულდა გამოცდა ყველა შეგი-
რდებისა სამს კლასში. 47 მოსწავლენი ყველანი გა-

დავიდნენ ერთის კლასიდან მეორე კლასში, გარდა ორისა.

შევირდებს, ხელოვნობის მასწავლებლის თაონობით, გაუკეთებიათ ძველსავე სამეურნეო გამოფენისთვის საღებავი და ბზის მოსამზადებელი იარაღები. წელს პირველ სექტემბერს, შესრულდება ექვსი წელი, რაც სკოლა დაარსდა, და, კანონის ძალით, სრულდება ი. წინამძღვრიშვილის მოვალეობა, როგორც მზრუნველისა. უნდა საზოგადოებამ ამოიჩინოს სხვა მზრუნველი ნაცვლად წინამძღვრიშვილისა, რომელიც უკვე სტოვებს მზრუნველობას. იმან სახალხოდ წარმოთქვა, რომ ეხლა, როდესაც განხორციელდა საქმე, დროაო საზოგადოებამ ჩაიბაროს ეს სკოლა და თვითონ იკისროს მზრუნველობა. საზოგადო საქმეო, სთქვა ბ.ნმა მზრუნველმა, ერთის კაცის მეცადინეობით თავს ვერ იჩენს, თავიც რომ ზედ გადააკლასო, თუ თვით მთელი საზოგადოება მმართველი არ იქნება ამ საქმისაო.

(«იეგჩია»).

სამკლესიო-სამკრეო სამზრუნველოს დაარსება თელავის საკრებულო ეკლესიასთან.

იენისის თვის 11 თელავის საკრებულო ეკლესიის ეზოში იყო დანიშნული არა ჩვეულებრივი კრება ხსენებული ეკლესიის მრევლთა. შრილობა მოხდა მღვდლის მ. ი. შიუკოვის მეცადინეობით. ამ სულიერ მწყემსს ფრიად დიდი შემწეობა აღმოუჩინა თელავის მაზრის უფროსმა, პატივცემულმა თავადმა ნიკოლოზ ზაალის ძემ ჩოლოყაშვილმა. წირვის გათავების შემდეგ საკრებულო ეკლესიის მრევლნი შეიკრიბნენ ტაძრის ვალავანში. ძრებაზე მობრძანდა მაზრის უფროსი ნიკოლოზ ზაალისძე ჩოლოყაშვილი სამღვდლო და წარჩინებულ პირებთან ერთად. მითოეული წვერი საზოგადოებისა მოელოდა რაღაცა ახალს. მრევლს შეტყობილი არა ჰქონდა კრების აზრი. მაზრის უფროსმა დაუწყო

ჩვეულებრივი ტკბილი ბაასი მრევლს: «ჩვენი საკრებულო ეკლესია, ბრძანა ნ. ზ. ჩოლოყაშვილმა, როგორც თქვენც კარგად ხედავთ, დიდი ხანია, რაც მოკლებულია წესიერს მოწყობილებასა და მორთულობას და დიდ სიღარიბეშია. ამიტომ საჭიროდ ვერაცხ, როგორც ერთი წვერი ამ ეკლესიის მრევლისა, რომ დღეიდგან ეს ტაძარი დავაყენოთ ჯეროვანს წესზედ და, შეძლებისა და გვარად, ვეცადოთ შევეცხოთ ყოველივე მისი ნაკლებევენება. მე გთხოვთ პირველად აღმოიჩინოთ ამ ეკლესიის სტაროსტა, რომელიც თავისი ყოფაქცევით შესაფერი იყოს მშ. ეკლესიისა. მს აზრი ერთ ხმად იქმნა მიღებული. მრევლმა სატაროსტად დანიშნა თელავის სასულიერო სასწავლებლის ინსპექტორად ყოფილი ნადვარნი სოვეტნიკი პლატონ დიმიტრის ძე ტარიელოვი, რომელმაც კიდევ იტვირთა ეს თანამდებობა.

სტაროსტის აღმორჩევის შემდეგ მაზრის უფროსმა ხელახლად მიმართა მრევლს შემდეგი სიტყვებით: «ამ ორი კვირის წინად, როდესაც ჩვენი ეკლესიის მღვ. იოანე შიუკოვი იყო ქ. თბილისში, დიდად პატივცემულს საქართველოს ექსარხოსს პალლადის ებრძანებინა მ. შიუკოვისთვის თელავის საკრებულო ეკლესიასთან საეკლესიო-სამრევლო სამზრუნველოს დაარსება. მ. შიუკოვს მიეცა აღთქმა მათი მეუფებისათვის საქართველოს ექსარხოსის პალლადისთვის, რომ იგი ეცდება მათი მეუფების განზრახვა სისრულეში მოიყვანოს. აი ამ საგანზე მოსალაპარაკებლად ხართ თქვენ დღეს აქ შეკრებილნი, ბატონებო! უნდა მოგახსენოთ, რომ ის დაწესებულება, რომლის განხორციელება უბრძანებია საქართველოს ექსარხოსს პალლადის ჩვენი მოძღვრის მ. შიუკოვისათვის, არის ფრიად სასარგებლო ეკლესიისათვის, სამღვდლოთათვის და განსაკუთრებით მრევლთათვის, პირველად მისთვის, რომ ამით დამყარდება მრევლთა და მოძღვართა შორის ძმური კავშირი; მეორედ მისთვის, რომ ზრუნვა და მეცადინეობა სასარგებლოდ ეკლესიისა სასულიერო წოდებისა და თვით მრევლთათვის გადიქცევა სავალდებულოდ არა მარტო

მღვდელთათვის, რომელიც შეუწყენელად თვისთა მრველთა ვერ ასრულებდნენ აქამდე იმ წმიდა მოვალეობას, რაიცა აძევთ მათ კისერზედ. **მ**უ ჩვენ მოვინდომებთ და ამ ჩვენ კეთილ განზრახვას შევასრულებთ, დარწმუნებულნი უნდა იყენეთ ყველანი, რომ ჩვენ ზნობრივის, სარწმუნოებრივის და სწავლა-განათლების მხრით გავაფართოვებთ ასპარეზს: ჩვენნი მამა-პაპანი სულდგმულობდნენ და ბედნიერებასაც იძენდნენ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ეკლესია, სარწმუნოება და სასულიერო წოდება იყო აღყვავებული და მტკიცე და წესიერს ნიადაგზედ იყო დამყარებული!» შემდეგ ბატონი მაზრის უფროსისა მღვ. შიუკოვა მიმართა მრველს შემდეგის მოკლე სიტყვითა: «პატივცემულო კრება! მე, თქვენ სულიერს მოძღვარს, მსურს დღეს მოგახსენოთ რაიოდენ სიტყვა დასამატებლად იმ სიტყვებისა, რომელიც მოისმინეთ ამ ჟამად ჩვენგნით პატივცემულის ნიკოლოზ ზაალისძისაგან. მიზეზი, რისთვისაც შევიკრიბენით ამ წმიდა ეკლესიის ეზოში, ცხადად სხანს პატივცემულის მაზრის უფროსის სიტყვიდაჲ, ე. ი. დღეს ჩვენ შევიკრიბენით ამოვიჩიოთ ჩვენი ეკლესიის სტაროსტა და სამრევლო სამზრუნველოს წევრნი. ეს დაწესებულება თუმცა დამტკიცებულია უმაღლესის ბრძანებით 1864 წელს, მაგრამ მხოლოდ დღეს შედის მოქმედებაში და ფუძნდება ჩვენის ქვეყნის საეკლესიო ნიადაგზე მისი მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობის საქართველოს ექსარხოსის პალატის მეცადინეობით, რომელიც დაუღალავად ზრუნავს და იღვწის საქართველოს ეკლესიის, სასულიერო წოდების და სამწყსოს საკეთილდღეოდ. პატივი და დიდება საქართველოს ერისგან ახლანდელს ჩვენს მწყემსთ-მთავარს, საქართველოს ექსარხოსს პალატის; იმეღია, რომ ჩვენი საეკლესიო ისტორია არ დაივიწყებს მათი მეუფების მრავალ-მნიშვნელოვანს მოქმედებასა.

ყოველ კაცთა საზოგადოება, სადაც უნდა იყოს იგი და რა გვარიც, დიდი იყოს თუ პატარა, რომლის წევრთა შორის ყოველთვის სუფევს კეთილ-განწყობილება, დამყარებულია პატიოსნური და გონიერი კავშირი, არის ბედნიერი. რისთვის? მისთვის, რომ ამისთანა საზოგადოების წევრთა შორის დამყარებულია ქრისტიანობრივი ურთიერთშორის სიყვარული; ხოლო სადაც არს სიყვარული, იქ არა აქვს ადგილი ბოროტებას, რამოდენათაც მათ შორის სუფევს კეთილნი სათნოებანი: ქერიენი და ობოლნი შეწყნარებულ

არიან, საწყალნი და უძლურნი ნუგემ-ცემულ ერთი სიტყვით მდიდარნი და ღარიბნი, თავადნი და გლეხნი, სწავლულნი და უსწავლელნი ერთბაშად კეთილდღეობით და მშვიდის ცხოვრებით სარგებლობენ; ყოველს წევრს თვალ წინა აქვს საზოგადო სიკეთე და არ ახსოვს პიროვნული სარგებლობა, რადგან საზოგადო სიკეთეში იგულისხმება პირადული სარგებლობაცა. ში სწორედ ამისთანა საზოგადოების დაარსებისათვის ვართ ჩვენ დღეს შეკრებულნი, ამ საზოგადოებას ეწოდება სამრევლო სამზრუნველო. ჩვენი საკრებულო ეკლესიის მრველნი შევადგენთ ერთ პატარა საზოგადოებას, რომლის წევრნი დღევანდლამდინ ვიყავით გაცალკავებულნი; თითოეული წევრი სცდილობდა მხოლოდ თავის პირადის სარგებლობის მოსახვეჭათ, თავის საკუთარი დიდების და პატივის დამსახურებას, რომლისათვისაც სხვისი სარგებლობა, პატივი და დიდება მზად ვიყავით შეგვეწირა ჩვენი სარგებლობისათვისა. ამიტომ ვეცადნეთ, რომ შევერთოდეთ ჩვენ ყველანი იმ ქრისტიანულის სიყვარულითა, დავამყაროთ ამიერიდგან ჩვენი საზოგადოების წევრთა შორის კეთილნი განწყობილებანი, პატიოსნური და გონიერული კავშირი და ამასთან შეერთებულის ძალით ვეცადნეთ გასამშვენებლად ეკლესიისა, აღსადგინებლად სარწმუნოებისა, დასამკვიდრებლად ჩვენი პატარა საზოგადოების წევრთა შორის სასარგებლო სწავლისა და განათლებისა, რომელსაცა ვისურვებ მოგანიჭოთ თქვენ ღმერთმან. მახსოვდეთ, ძმანო, რომ მხოლოდ ძმური კავშირით, პატიოსნურის და გონიერულის ურთიერთშორის დამოკიდებულობით და შეურყევლის ქრისტიანულის სიყვარულის ნიადაგზე დაფუძნებული საზოგადოება იდღეგრძელებს და იბედნიერებს. ამასთანავე საჭიროდ ვრაცხ მოგახსენოთ შემდეგი: საქართველოს ექსარხოსმა პალატამ თელავის სამრევლო სამზრუნველოს თავჯდომარეთ დანიშნა **მ**, მაზრის უფროსი თავადი ნიკოლოზ ზაალის ძე ჩოლოყაშვილი».

მოიხსენა რა ზემოხსენებულნი საუბარნი **მ**. ჩოლოყაშვილისა და მ. ი. შიუკოვისა საკრებულო ეკლესიის მრველმა, დიდი სიხარულით და აღტაცებით შესძახა: «ყოველს თქვენს ბრძანებასა და რჩევას, როგორც ჩვენ მზრუნველთა ყოველთვის აღვასრულებთ დაუყოვნებლივ და მზად ვართ ვისმა-

რომ ყოველი ღონის ძიება, შეძლებსა-და-გვარად, შესაძლებლად იმ ნაკლებულევენებათა, რომელშიაცა საჭიროებს ჩვენი ეკლესია. შემდეგ წესისაებრ შეუდგნენ სამზრუნველოს თავსჯდომარის და წევრების აღრჩევს. თავსჯდომარედ აღირჩიეს მახრის უფრო სი მ. ნიკოლოზ ზაალის ძე ჩოლოყაშვილი; წევრებად: დეკანოზი ივრემია ხირსელოვი, მ. იოანე შიუკოვი, თავდა-აზნაურთა წინამძღოლი მ. რევაზ მახეზოვი, მ. ბიორგი მახეზოვი, აზნაური მიხეილ მაჭავარიანი, ახ. ზაალ მაჭავარიანი, სამოქალაქო სკოლის ინსპექტორი მასილი ძიქნაძე, მასილი ბლურჯიძე, მიხეილ შიცხელაური, პლექსანდრე მეტრეველი, დავით ახვერდოვი, ლაზარე ბაბუნიძე და სოლომონ მიქაძე. წევრთა აღრჩევის შემდეგ საზოგადოებამ სთხოვა მოხსენებულ წევრთ, რომ მათ აღირჩიონ ეკლესიის ყარაული და დაუნიშონ ფასიც, რომლის მიმცემნიც ჩვენ ვიქნებითო. სტაროსტის და სამზრუნველოს წევრების აღრჩევის შესახებ შედგა განჩენი, რომლებზედაც ხელი მოაწერეს თითოეულმა წევრმა. ეს განჩენი გავგზავნა დასამტკიცებლად საქართველოს ექსარხოსს პალატის.

ახალი ამბები და შენიშვნები.

პეტერბურგის სასულიერო აკადემიის რჩევას წინადადება მიუცია ამ წელში ამ აკადემიაში კურს დასრულებულთათვის, რომ მათ შეიტანონ აკადემიის კანცელარიაში განცხადებანი, თუ ვის რომელ ეპარქიაში სურს სამსახური და მასთან ისიც უნდა განაცხადონ, თუ ვის რომელი საგანი უნდა აღირჩიოს სასწავლებლად. რჩევა ამ განცხადებათა საშუალებით ინელმძღვანელებს კანდიდატების სამსახურში დანიშნის დროს.

ასეთი განკარგულება აკადემიის რჩევისა მეტად კანონიერი და ფრიად სასარგებლო იქნება სწავლის საქმისთვის. ხშირად ისეთი საგნის მასწავლებლად ნიშნავენ კაცს, რომელი საგანიც მას ეზიზღება და არც ხეირიანად იცის იგი. ასეთი მასწავლებელი, რასაკვირველია, დიდ სარგებლობას ვერ მოიტანს.

უწმიდესი სინოდის განკარგულებით ის პირნი, რომელნიც სახელმწიფო ხარჯით იზრდებოდენ აკადემიაში სწავლის დროს და რომელნიც აკადემიის რჩევისაგან ივლისის პირველამდე არ იქმნებიან დანიშნული სამსახურში, ვალდებული არიან დაბრუნდნენ თავიანთ ეპარქიებში. ყოველი მათი საბუთები გაიგზავნებიან კონსისტორიებში. სამშობლოში კანდიდატები უნდა გამოეცხადონ მღვდელ-მთაერებს რომელთა დაუკითხავად მათ არ შეუძლიათ ეპარქიებიდგან წაივინდნენ სადმე. პირველ ივლისიდგან პირველ ნოემბრამდე მღვდელ-მთაერებს შეუძლიათ დანიშნონ ხსენებულნი კანდიდატები სამსახურში, მაგრამ ამაზე უნდა აცნობონ სინოდის ობერ-პროკურორს, რომ რაიმე დაბრკოლება არ იყოს. პირველი ნოემბრიდამ კი მღვდელ-მთაერებს თავისთავად შეუძლიათ დანიშნონ სამსახურში კანდიდატები, მხოლოდ უნდა აცნობონ უწმიდესი სინოდის ობერ-პროკურორს: კანდიდატებმა, რომელთაც არც მღვდლობა სურსთ და არც სასულიერო უწყებაში სამსახური, უნდა გადინადონ ყველა ის ფული, რაც დაიხარჯა მათზე აკადემიაში. ამ ფულების დანაწილებით შეტანა არ შეიძლება.

ამას წინეთ გაზეთ «Ноб. Сноз.»-ში იყო ნათქვამი, რომ დ. ნ. შურცელაძემ ნახა თბილისში ერთი კერძო პირის ოჯახში ანდერძი საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში შესანიშნავი ლეთის-მეტყველისა და მწერლის ანტონ ქათალიკოსისაო. ეს ანდერძი ყოფილა დაწერილი 1793 წელში. ბ. შურცელაძეს განუზრახავს ამ შესანიშნავი ისტორიული ნაშთის დაბეჭდვა და რუსულ ენაზე გადათარგმნა.

უწმიდეს სინოდს დიდი ყურადღება მიუქცევია იმ ბოროტებაზე, რომელიც ხდება ტაძრების და მონასტრების სასარგებლოდ ფულების მობოჭვის დროს. ამიტომ უწმიდეს სინოდს მიუწერია სამღვდლოებისათვის, რომ მათ ჯეროვანი ყურადღება მიექციონ ფულების შემკრებ პირთ და შეიტკონ, აქვსთ მათ თუ არა დამტკიცებული, ვისგანაც ჯერ არს, ფულის ჩასაწერი წიგნები?

ზოგიერთი მღვდლები მათდამი რწმუნებულ ეკკლესიებთან აწენებენ სახლებს საეკკლესიო აღგი-
ლზე. შემდეგ ამ სახლების შესახებ ხშირად დიდი
საჩივრები იპართება სასულიერო უწყებასა და მღვდელთა
შორის. ამ საჩივრებმა მიიქცის უმაღლესი სასულიე-
რო მთავრობის ყურადღება. ამ უკანასკნელმა შემდე-
გი განმარტება გამოსცა ამ საგნის შესახებ: «სოფ-
ლის ყველა მღვდლებს, მათი ერთი სამრევლოდამ
მეორეში გადასვლის დროს, ანუ მათ მექვიდრეთა,
მშობლების სიკვდილის შემდეგ, აღეკრძალებათ მათ-
დამი კუთვნილი სახლების გასყიდვა, რადგან ეს სახ-
ლები ეკუთვნიან საეკკლესიო მიწას.

* *

ამ ბოლოს დროს მრავალი წერილები იგზავნე-
ბიან ათონის მონასტრებისაკან რუსეთის იმპერიის სხვა
და სხვა ქალაქებში და სოფლებში. ამ წერილებში
მონასტრების წინამძღვრები სთხოვენ საზოგადოებას
შეწირულებას. ამ წერილების შესახებ, როგორც
ეკითხულობთ რუსულ გაზეთებში, ამ მოკლე დრო-
ში უპაღლესი სასულიერო მთავრობისაკან გამოიცემა
ოფიციალური ჩვენებანი, თუ ათონის მონასტრებ
შორის რამელი მონასტრები უფრო დაიმსახურებენ
ამ შეწირულებათ, აგრეთვე მიღებულ იქნებიან
წოდები ბორცტებათა მოსასპობლად.

* *

ბაზნო «ივერია»-ში ეკითხულობთ: «ამ ოციო-
დე წლის განმავლობაში მრავალი ძველი სამკაული
და ნიეთი დაიკარგა ჩვენის მონასტრებისა და ეკკლე-
სიებისა და იმათი გზაკვალი დღემდე ვერ აღმოუჩი-
ნიათ. ზოგი დიდებული ტაძარი თითქმის სრულიად
გაიკარცვა და მრავალი ნიეთი, რომელიც ტაძრის
სიმდიდრესა და სახელს შეადგენდა, საღდაც დაიკარ-
გა. ამის შესახებ მუდამ საჩივარი ისმოდა მწერლო-
ბასა და საზოგადოებაში, მაგრამ ამ საჩივარმა თავის
დროზე საქმეს ვერ უშველა. მხოლოდ ამ უკანას-
კნელს ხანებში ათხოვეს ყურადღება საზოგადოდ
ძველს ნაშთებსა და საეკკლესიო სამკაულს და ამი-
ტომ, იმედია, ეკკლესია-მონასტრების ცარცვა-გლე-
ჯას დღის შემდეგ აღარ შევეწრებით. ამ ჟამად
არამც თუ იკარგება, არამედ კიდევ ჩნდება აქა-იქ
ზოგი დიდის ხნის დაკარგული საეკკლესიო ნიეთი.
მავალითებრ, ვაზ. «ახალ მიმოხილვას» შეუტყვივა,
რომ პეტერბურგში აღმოუჩინიათ ძვირფასი თვალ-
მარგალიტი, რომელიც ერთა იმერეთის მონასტრის
ეკუთვნოდა და დიდის ხნის დაკარგული იყო».

სწავლა და მეცნიერება ქრისტი- ანობრივ სარწმუნოებასა და კეთილ- შენებაზედ.

სიტყვა,

თქმული მისი ძალად ეოვლად უსამდგველდოებსობის
საქართველას ექსანხოსის ზალდადისაკან მეცხრე
კვირიაკესა ზედა.

იწყო დანაქმად, ღალად-ჭყო და რქვა,
უფალო, მისხენ მე! და მეესუელად
განჭყო ხელი იესო, უპურა მას და
რქვა: მცირედ მორწმუნენო! რასა
შეორგულდი? (მათ. 14, 30, 31).

სასაჩების სიტყვები, რომელნიც დღეს გვესმა ჩვენ,
ძმანო, წარმოგვიდგენს მრავალს შესანიშნავს და ჭკუის
დამარბებულს. ერთხელ ღამით ქრისტეს მოწაფენი
მარტოდ, წაღა მათთან არ იყო მათი დეათებრივი მას-
წავლებელი, მისცურავდენ ზღვაში; ამოკარდა ძლიერი
ქარი, რომელიც უქადადა მათ დასწრებას; ამ დროს უე-
ცრად ისილეს მოწაფეებმა უფალი, რომელიც კიდდა
მათთკენ წყალზე, და შეშინდენ და განცვიფრებულაბმა
სთქკეს: «კითარქმედ საცაღ წაიქე არას» (მათ. 14,
26). იესო ქრისტე ამსუვლებს მათ შემდეგი სიტყვებით:
«მე ვარ, ნუ გეშინინ» (სტ. 27). მაგრამ მოციქულს
პეტრეს სუფდა კადკ უფრო დარწმუნებულყოფო სიღვიის
სინამდვილეში, და ამიტომ სთხავა უფალს, რომ მა-
ნაც შეიძლეს სკლა წყალზე: «უფალო, უკეთუ შენ
ხარ, მიბძანე მე მოსკლად შენდა წყალთა ამათ ზედა»
(სტ. 28). პეტრე, მიიღო თუ არა მან ნებატოვა, გადმო-
კიდა ნაკიდგან; მაგრამ, წაღა ზღვაზე დადგა, შეეშინდა
და «იწყო რა დანაქმად, ღალად-ჭყო და რქვა: უფალო,
მისხენ მე! იესო ქრისტე უწყადის პეტრეს თავის ხელს
და ეუბნება მას: «მცირედ-მოწმუნეო, რასა შეორ-
გულდი?»

ამ სასაჩების მოთხრობაში, ძმანო, ჩვენ არ შეი-
ძლება არ კიხილათ მზგავსება ჩვენი ცურვისა ამ წუ-
თის სოფლის წრუნებათა ზღვაში. მივაჭტოთ ჩვენს

უურადდება ამ მრავალ მნიშვნელობიან შემთხვევას და გამოვიტანოთ მისგან ჩვენ დასასრულებლად ზოგიერთი რამ.

მოდციქულები ღამით მიტოვებენ ზღვაზე მარტოდ, მათთან არ არის უფალი და მასწავლებელი მათი, — უეცრად ამოვარდება ძლიერი ქარი და სდგება საშიშარი ქარიშხალი, რომელიც უქადის მოწოდებებს დახრჩობას რა ვართ ყველანი ამ ქვეყანაში, თუ არა მტრურობის ცხოვრების დიდს ზღვაში? ღრმა და ცოდვილი ღამე გვიფარავს ჩვენ ამ ცურვის დროს. სოლმადი, რომელშიც უშიშრად შეგვიძლია შევასრულოთ ჩვენი მოგზაურობა და მივახწიოთ შეიღობიანს ნავთსაყუდელს საუგუნო და ნეტარი ცხოვრებისას, არას წმ. კეკელიძის. ან ჩვენ ამ ცურვის დროს გვეწვიან სოლმე ქარიშხალი, სსგა და სსგა უბედურებანი და განსაცდელნი, რომელთაც ადვილად შეუძლიათ ჩავკავდეთ ჩვენ დაღუპვის სიღრმეში. ჩვენ მივეცემით ამისთანა საშიშარ განსაცდელს მაშინ, როცა დაუჩნებოთ მარტოდ, უფლის ყოვლად შეძლე შეწონისა გაჩქე, როცა ჩვენი ცოდვებია გამოკმარებით მას, და იგიც, განჩისსებუელი, კვმარდება ჩვენ, და გვაკლებს ჩვენ თავის მადლიან შემწეობას. სოლმე როცა უფალი ჩვენთანაა, როდესაც ის ამბობს: «მე ვარ ნუგეშისისთ», მაშინ ჩვენ საშიში არა გვაქვს რა; არავითარი ქარიშხალი არ შეგვიმუხრავს ჩვენ, არავითარი ბოროტება არ შეგვიმთხვევს ჩვენ, მოციქულთა მიიღეს მაცნობარი გემსა შინა თავისსა, ქარი დატყდა, და ისე წავიდნენ მშვიდათ; ეს ასეა ნამდვილად, როდესაც ღმერთი ჩვენთანაა არს და გვიფარავს ჩვენ მადლითა თავისითა, მაშინ ყოველი საშიშროება ისუბა ჩვენთვის, და ჩვენ შეგვიძლია განუდრეკელად და დაუბრკოლებლივ ვასწრებოდეთ ჩვენი დანიშნულების მიზანს. თითქმის მაშინაც, როდესაც სდგება ჩვენთვის ცხოვრების უგანსკენელი ქარიშხალი, თუ ჩვენი ღვთაებრივი მთავრული იქნება ჩვენთან, ჩვენ არ შეუშინდებით ბოროტს. როგორც მეფე-წინასწარმეტყველი აღიარებს თავისთავზე: «ვიდოდოდა თუ შორის აჩრდილთა სიკვდილისათა, არა შემეშინოს მე ბოროტისაგან, რამეთუ შენ ჩემთანა ხარ» (ფსალ. 22, 3). ესრედ, თუ გვინდა, განსაცდელთა შორის ცხოვრების ზღვისა, მოვიზოვოთ მყუდროება და მოგზაურობის შემდეგ მივაღწიოთ ნეტარ საუგუნეს, მაშინ გაფრხილდეთ, რათა თავისი ცოდვებით არ განვაჩისსოთ უფალი, თავისი თავისმნებლობით არ განვეშოროთ მას და ამის გამო არ დაგჭვარდეთ მადლი მისი. ვიდრე რას გვასწავლის ჩვენ აწინდელი სახარების ამბავი? ის გვასწავლის, რომ დიდ უბედურებათა და განსაცდელთა შორის არას გზით არ

უნდა მივეცეთ ჩვენ სასოწარკვეთილებას. ღამით, შუა ზღვაში ვატარებთ გემზე უსწრებს მოციქულთა ძლიერი ქარიშხალი: სად და როგორ უნდა იზოვონ შეველა? არ არის მათთან ღვთაებრივი მოძღვარი, რომელსაც ქარნი და ზღვა ერიიან» (მათ. 8, 27). ის თვითონ ფხიზლობს თავის საყვარელ მოწოდებთან; დიდის შიშისა და განსაცდელის დროს უეცრად გამოეცხადება მათ, რომელნიც თრთოდენ შიშისაგან, და დაამზადებს მათ: «განდირ იყვნით, მე ვარ; ნუ გეშინინ». ესრედ, მძინო, როდესაც ჩვენ, ცხოვრების ზღვის ღვლის დროს, გვეწვიან უბედურებანი და განსაცდელნი, მაშინ არ უნდა ვიფიქროთ ჩვენ, რომ ღმერთმა მთლად დაგვტოვა ჩვენ, უეცრად ჩვენ არ განვიმტოვოთ იგი ჩვენგან თავისი განუდრეკელობით ცოდვებში და შეუნახებლობით. ყოველგვარ უბედურებათა შორის, უძიმეს განსაცდელთა შორის, ჩვენ არ უნდა შთავარდეთ უიშვრო დარდსა და სასოწარკვეთილებაში, არამედ იმედითა და სანდობით უნდა მივმართოთ უფალს და მოველოდეთ მისგან შემწეობასა და შეველას. ღმერთი უზომოდ სახიერია და მოწვეული; იგი მანადის მხედარა მოეშველოს ყველა მოწმუნეთა და განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც მათ აღარ დაშთენიათ არა ვითარა იმედი გადარჩენისა. ესრედ, ტანჯულნი ამა ქვეყანაში, მიანდეთ მწუხარება თქვენი უფალსა, «რამეთუ იგი იღვწის თქვენთვის» (1 პეტ. 5, 7)! მიჰმართეთ უფალსა ყველამ, რომელიც იმყოფებით დიდსა ანუ მტრისა ცხოვრების განსაცდელსა შინა: იგი გიშველის თქვენც, როგორც გადაარჩინა მოწოდებნი თავისი ზღვაზედ ქარიშხალის დროს. მიჰმართეთ უფალსა ყველამ, რომელნიც ეცემით სულითა, მრავალთა თავის ცოდვათა მხედველნი და მოშიშნი ღვთის მართლ-მსაჯულის რისხვისა: «იგი, რომელიც ყველა ჩვენთვის შეიქმნა გამომსუიდეველ მსხვერპლად. გამოგვიგზავნის ჩვენ მშვიდობასა ღვთისასა, რომელიც მძაბრს ყოველთა გონებათა» (ფილ. 4, 7). მიჰმართეთ უფალს ტანჯულნი სსგა-და-სსგა სენითა: იგი ყოვლად შეძლებულია, განჭვრუნებს თქვენს ავთიმყოფობას, თითქმის ისეთს სენსაც, რომელსაც ვერ მოაწინებს ვერავითარი ხელკნება კაცისა. მიჰმართეთ უფალს ყოველ ჭეშმარიტს თქვენს საჭიროების დროს, როგორც უნდა ყვინ ისინი: ყველას, ვინც კი მას მიჰმართავს მტკიცე სარწმუნოებით, იგი მოანიჭებს ჭეშმარიტს შემწეობას და შეველას.

სახარების ეს მოთხრობა გვიჩვენებს აგრეთვე იმასაც, თუ სად უმეტესად და განსაკუთრებით გვხდება ჩვენ უმეტესი შიში დროებითი და საუგუნო დაღუპვისა.

მონაქულები დიდ შიმში იუგენ ქარაშხლისა და ზღვის ძლიერი ღელვისაგან. მაგრამ, რადგან გემიდან ან გადმოსულან, ანცა ისეთი უბედურება და შიმში გამოუცდათ, როგორც გამოსცადა პეტრე მონაქულმა, რომელიც, დადის ცნობას მოუვარკობისა გამო, დასტოვა გემი, შთავარდა ზღვაში და კინაღამ დაიღუპა ტალღებში. რა დარეგება გვეძლევა ჩვენ აქედამ? ის, რომ ქრისტიანები, წაიღეს შინა წმ. ეგვლეისისა, შემოზღუდული არიან ყოველთვის უმეტესი უშიშროებითა; წინააღმდეგ ამისა დიდ განსაცდელში ვარდებიან, როდესაც განეშორებიან ეგვლეისას და გაუფოფიან «ერთობისა საწმუნოებისას» (1 თუდ. 19) სსკა სახარებად (გალ. 1, 6). ღმერთი მარადის და ყოველგან თანაარს. იგი ყოველთა და ყოველისა გარემოცვას განგებითა თვისითა, მაგრამ განსაკუთრებით მისი სიყვარული და მზრუნველობა მიქცეულია წმ. ეგვლეისაზე; აქა ნათელი ქრისტესი, ცხოველ-მყოფელი და დამარცხებელი ჩვენი ყოველსა ჭეშმარიტებასა ზედა. აქა ღვთაებრივი მადლი სულისა წმიდისა, განმკურნებელი უძღუებათა ჩვენთა; აქა დაუშვრტელი საუნჯე ყოველთა სულიერ ნიჭთა ჭეშმარიტის ცხოვრებისა და ცხოვრებისა; აქა წინდი საუკუნო ცხოვრების აღთქმათა, ვინც განეშორება წმიდა ეგვლეისას, იგი, ცხადია, მოაგლდება ყოველ უშიშროებათა და კეთილთა, რომლებითაც საჩუბლობენ ერთგულნი და მოწილნი შვილნი მისნი; იგი ღვთის სასუფიველისაგან, სასუფიველსაგან ნათელისა და მადლისა, შთავარდება ყოველ ამაღლ მორწმუნებათა წყვდიადში, სადაც ჭჭრან ქარნი ცრუ სწავლათა და ურწმუნობათა, თავბრუს უსხამენ გაცხ ვნებათა და მცთურებათა ღელვანი, დაფენილი არიან ბადენი ბორბოტებისაგან მოტყუებლებად, აღგავშორობენ მზაკვრებანი დაუსაბამო მტრისა და ცილის-მწამებელისა ჩვენისა. ვიუკეთ მარადის, მძანო, ერთგული და გამგონე შვილები წმიდი სასუფიველისა, ნუ განეშორებით საწმუნოების ერთობას და დაკადგეთ შეურყეველად მის ჭეშმარიტ სწავლას.

შენიშნეთ ამასთანავე, რომ პეტრე მონაქულმა დასტოვა გემი და შთავარდა ზღვაში, სსკათა შორის, მისთვის, რათა სსკებზედ მალე მიასლავებოდა უფალსა: «გარდმოვიდა პეტრე ნავით და ვიდოდა წყალთა მათ ზედა და მოვიდოდა იესოსა» (მათ 14, 29). მაგრამ ნათელად მასა, რომ რაც შეიძლება ჩქარა შეერთებულყოფილ უფალთან, იგი კინაღამ მთლად განეშორებულ იქმნა ზვირთებით მისგან. ესეთი არიან ის უბუნურნი მოშურნენიც ძველისა და მძიებელნი ახალი საწმუნოებისა,

რომელნიც განეშორებიან მართლ-მადიდებელ ეგვლეისას და შეცდომით ჭეშმუნობენ, რომ იმათ აიჩნიეს ნამდვილი და სწორი გზა სასუფიველისადმი და ჭსურთ როგორც დაუსლავდენ ღმერთსა და მაცხოვარსა, მართლაც განეშორებიან ცხოვრებასა და მაცხოვარსა თვისსა.

საიდგან წარმოსდგა და რაში გამოიხატა პეტრე მონაქულის საწმუნოების სისუსტე, რასიგამო კინაღამ ან დაიღუპა იგი? სასარებას მოთხრობა, გვისხნის რა ჩვენ ამას, ამასთანავე გეჩვენებს იმ დაბრკალებათაც, რომელთაც ჩვენ უნდა მოკვიდოთ, თუ გვსურს დავიცვათ თავისთავში მთლად უგებლად წინდა მაცხოვრებელი საწმუნოებისა. მონაქულები ღმერთი, ქარაშხლის დროს, სედავდენ უფალს, მიმავადს მათთან ზღვით, თითქო სძლეოთ. პეტრე უნდა დარწმუნებულიყო, რომ ეს ან იყო მჩხვენება, ითხრავა ნება მისულიყო უფალთან წყლით. მიიღო ნება და შთავარდა იგი ზღვის ტალღებში და იწყო დანთქმად. რისგან შეეკრუს მას საწმუნოება? ნამეტანი ცნობის მოუვარკობისაგან: შიშველად პეტრემ ეტვი დასდო სასწაულს, ხოლო ძლიერმა ზღვის ღელვამ კიდე უფრო დაასუსტა მასში საწმუნოება.

მხაკალ ჩვენგანსაც უგელაზე უფრო სშირად რა ურყევს საწმუნოებას, თუ არ ეგრეთივე ეტკები შესასება სასწაულთა და საწმუნოების საიდუმლოთა, და სსკა და-სსკა განსაცდელნი, რომელნიც გვსდებიან ცხოვრებაში? მხაკალია მადალი და საიდუმლო ღვთიერგამოცხადებულ სწავლაში, მხაკალია მიუწდომელი და არა ჩვეულებრივი ჩვენი ცხოვრების საქმეში, კაცის ამაუ გონებს, რომელსაც თავი მოაქვს დიდის ცოდნით, ეს ცოდნა გი სშირად გვამოვრებს და არა გეკრთებს უფალთან, — უნდა ყოველივე საიდუმლოება საწმუნოებაში დაუსლავდეს თავის აზრებს, ახსნას და განმარტოს და განმარტოს თავისებურად და თანახმად ბუნების განონთა, მაგრამ ყოველი ესეთი ცდა ამაღლ რჩება, და აქედამ ბეკრს ებადება ეტვი და საწმუნოება მათ სულში ბნელდება, სუსტდება და ეცემა. ღვთის განგება ხანდის-ხან გამოსცდის ჩვენ საწმუნოებას და გვიგზავნის ჩვენ ტანჯვათა და მწუხარებათა, — შემოწმებული გული, განუმტკიცებელი საწმუნოებაში, ირყევა ეტკებით და სშირად ჭკარავს საწმუნოებას. პეტრე მონაქულის მაგალითმა უნდა გვასწავოს ჩვენ, თუ რამდენათ საშიშია მოკლე ხანსაც გატაცება ეტკებით. ყოველი, რასაც შეიძლება გამოცხადება, არის სიტყვა ღვთისა; ამიტომ ნუ თუ ჩვენ არ უნდა დაუმოწმიდოთ ჩვენი გონება ღვთის საწმუნოებას. და აგრეთვე ცხოვრების სსკა-და-სსკა

ბედის ტრიალის დროს ნუ თუ ჩვენ არ უნდა მავანდოთ თავისთავი სახიერი განგების წინამძღოლობას და უკუკვლად არ უნდა გვემდგეს, რომ უკუკვლიკე, რაც კი შეგვემთხვევა ჩვენ, წარმოსდგება ღვთის ნებით,—ჩვენ საუგუნო საცხოვრებლად და საკეთილად, და ის, უკუკვლად მოწუხე არ დაგვაგდებს ჩვენ განცდად უფროსის ძალისა, ანამედ ჭეოს განსაცდელისათან გამოყვანებაიცა, რათა შექმლას დათქმნაღ» (1 კორთ. 10, 13).

შინა ქრისტიანენო! სიტყუისებრ მოცაქულასა, «მღუპარე იუგენით, მტკიცედ სდგით საწმუნოებასა ზედა, მხნე იუგენით და გამდიდრით» (16, 13). ჩვენ უკუკვლავს უნდა გვემდგეს მტკიცე საწმუნოება დემონზე და მის ჩვენთვის განგებულებაზე; ამისთანა საწმუნოების თვალთ ჩვენ უნდა გუცქერდეთ უკუკვლავს, რაც ჩვენ შეგვემთხვევა. ესრეთი საწმუნოებით უნდა განმტკიცდეთ ჩვენ ცხოვრების ზღვაზედ უკუკვლავს დედას დროს და არ დაგუსტდეთ საწმუნოებით, რაც უნდა უბედურება და განსაცდელი შეგვადგეს. თუ კინიცაა რადისმე გვეწვევა დამღუპელი მტკიცეობა, მაშინ დადად უფალი: «გვეწმს, უფალი, მაგრამ კადე შემინე ჩვენ საწმუნოებანი (ლუკ. 17, 5) და შეეწიე უწმუნოებასა ჩემსა» (მაკ. 9, 24). უფალი გვაცხოვრე ჩვენ, კიდუებით! და იგო, უკუკვლად სახიერი არ დაიუყვნებს მოგვამართოს ჩვენ, რაგორც შეტრე მოცაქულას, თავისი ხელი ჩვენდა საცხოვრებლად. ამინ.

წ ხ ი ვ რ ე ბ ა

კონსტანტინეპოლის მთავარ-ეპისკოპოსის წმიდა იოანე ოქრობირისა.

წმიდა იოანე დაიბადა 347 წ. ქალაქ ანტიოქიაში. იოანეს მამა სირიელ ჯართა სპასალარად იყო; იგი იოანეს დაბადების შემდეგ მალე გარდაიცვალა. წმიდა იოანე, რომელიც ოცი წლის დაქვრივდა, მთელი თავისი ძალდონე შესწირა თავის შვილის იოანეს აღზრდას, რომელმაც თვითონ მისცა პირველ-დაწყებითი სწავლა. შემდეგში იოანე სწავლობდა მაშინდელ გამოჩენილ სწავლულებთან—ლევანი და ანდრაფილთან. პირველი ასწავლიდა მას მჭევრ-მეტყველებას და მეორე—ფილოსოფიას.

ბანათლება რომ დაამთავრა, იოანე შეუდგა ვექილობას, მაგრამ შემდეგში, როგორც მასილიდმა, მალე დანება თავი ამ საქმეს. იოანე მონათლა 370 წ. ანტიოქიის მთავარ-ეპისკოპოსის მელეტის მიერ. იოანეს გარდაცვალების შემდეგ, მეტონიერი მღვდლის დიოდორის დარიგებისამებრ, აღიკვეცა ბერად. იოანე, დიდის ეპისკოპოსად კურთხევა მალე მოინდომეს, მაგრამ მან არ ისურვა ეს და განეშორა უდაბნოში, სადაც ოთხი წელი დაჰყო. უდაბნოში მყოფობის დროს იოანემ ისე გაიფუჭა თავისი სიმრთელო, რომ იძულებული იყო დაბრუნებულიყო თავის სამშობლო ქალაქს ანტიოქიაში. აქ იგი აკურთხეს 381 წ. მთავარ-ღიაკენად. ამ დროს იოანემ დასწერა მრავალი თხზულებანი, რომლებშიაც ყველაზედ შესანიშნავი თხზულება მღვდლობის საიდუმლოზე.

386 წ. ანტიოქიის პატრიარქმა შვიანმა იოანე აკურთხა მელდლად. წმ. იოანე ამ დროიდან თორმეტი წლის განმავლობაში ტაძარში ქადაგებდა სიტყუას ღვთისასა. ზოგჯერ წმ. იოანე ერთ-ღამევე დღეს ორ-ორ სიტყუას ამბობდა სხვა-და-სხვა ტაძრებში და იმავე დროს აღასრულებდა მსრუნველის თანამდებობას ლარიბთა, რომლებიც ძლიერ ბლომად იყო ანტიოქიის ეკლესიაში.

თუ რა დიდი პატივისცემა ჰქონდა იოანეს ანტიოქიის მცხოვრებელთაშორის, სხანს იქილამ, რომ

ერთხელ იგი ჩუმად წაიყვანეს კონსტანტინეპოლში და იქ აკურთხეს სატახტო ქალაქის პატრიარქად. ამი-

სათვის ასტრომ, აღმოსავლეთის მმართველმა, მოიპატიჟა თავისთან იოანე ოქროპირი ქალაქს გარეშე ადგილების დასათვალისწინებლად, სადაც ესვენა წმიდა მოწამეთა ნაწილები და ვაგზავნა იგი ძოსტანტინეპოლში, სადაც 28 თებერვალს 398 წ. წმ. იოანე ხელ-დასხმულ იქმნა ძოსტანტინეპოლის პატრიარქად.

აქ წმ. იოანეს არ შეეძლო ისე ხშირად ეკადანა ხალხისათვის, როგორც ანტიოქიაში, რადგან ბევრი სხვა საქმეებით იყო დატვირთული, თუმცა ხანდა-ხან აქაც კი მოძღვრებდა სამწყსოს ტაძარში. ყველაზედ პირველ წმიდა იოანემ მიაქცია ყურადღება სამღვდლოების ზნეობრივ მდგომარეობაზედ და სცდილობდა ყოველ გვარად აღემაღლებინა იგი. აქ აღირჩია იმან ძოსტანტინეპოლის სასწავლებლისათვის ღირსეული და ნაჭიერი მასწავლებლები; თითქმის მთელს თავის შემოსავალს იგი ახმარებდა ღარიბებს, თვითან კი კმაყოფილდებოდა სულ უბრალო საქმეებით. წმ. იოანე ყველაზე უფრო იმას ზრუნავდა, რომ მისი სამწყსო ღვთის სასიამოვნო ცხოვრების მატარებელი ყოფილიყო, რამდენათაც კი ეს შეიძლებოდა. ამისათვის წმ. იოანემ დაუზოგველი პირამთქმელობა იკოდა, მაგრამ როდესაც დაინახავდა ვისმეს სინანულს, ძლიერ გულ-მოწყალოდ იყო და საზოგადოდ სარგებლობდა ყველა შემთხვევით მსმენელთა ცხოვრებით. მაგალ. როდესაც ერთი დიდი კაცი, სახელად ევტროპი მოიქცა ტაძარში თავშესაფარად, იოანე ოქროპირმა წარმოსთქვა ფრიად შესანიშნავი სიტყვა ქვეყნიური ბედნიერების ცვალებლობაზედ. მესტროპის ერთი პირველ ადგილთაგანი ექირა იმპერატორ არკადისთან და ძლიერ სცდილობდა წმიდა იოანე ოქროპირის პატრიარქულ კურთხევას. იგი 398 წ. გახდა კონსულად. მაგრამ ერთბაშით ესრეთმა ამაღლებამ ევტროპი ძლიერ გაამპარტავნა და ბოლოს კიდევ დაღუპა. ევტროპი მეტად გაკადნიერდა, გათავხედდა, იგი არაფრად აღარ აგდებდა სასახლის უდიდებულეს პირთა, თითქმის იმპერატორცასაც გაუკადნიერდა, თვითონ მღვდელ-მთავარს აწყენია მით, რომ პირმოთნე სიტყვებით დაარწმუნოს იმპერატორი, რათა აეხადათ ტაძრისთვის უფლება მიეღო ვინმე მას თავის საფარველ ქვეშე ღვენის დროს. ეს თუმცა ასე იქმნა, მაგრამ, როდესაც იმას სიკვდილით დასჯა გადაუწყვიტეს, თვითან მიმართა ტაძარს თავშესაფარად და დაავიწყდა კი, თუ რა ღვთის საწინააღმდეგო შეამდგომლობა შეიტანა ტაძრის ამ უფლების შესახებ იმპერატორთან.

ორი დღე იფარავდა მეტროპის წმ. ოქროპირი, მაგრამ შემდეგში თვითონ გამოვიდა ის ტაძრიდან და იქმნა მოკლულ, შემდეგ ამისა ნაცვლად მოკლული მეტროპისა გამოვიდა მისი მოსისხლე მტერი გაინი და ითხოვდა სიკვდილს მეორე მამულის ერთგული შეიღის კონსული არველითასა, რომელიც იოანე ოქროპირმა დაიფარა სიკვდილიდან. ამის გამო ჯავრის ამოსაყრელად გამოსთხოვა იმპერატორს ნება, ჰქონოდა ძოსტანტინეპოლში საკუთარი ტაძარი, თუმცა იმპერატორი თეოდოსიისაგან პრიოზენებს აკრძალული ჰქონდათ თავის ეკლესიები ჰქონოდათ ძოსტანტინეპოლში. იმპერატორს ეწინააღმდეგებინა და არ იცოდა რა ექმნა. წმიდა იოანემ თვითონ გამოიყენა იმპერატორი გაჭყრებული მდგომარეობისაგან და უარი ათქმევია მონისათვის ამ ვერაგულს თხოვნაზედ.

«იმპერატორმა არ უნდა დასრულოს ის, რასაც ითხოვს გაინა,» სთქვა წმიდა იოანემ თვით არკადის თანადასწრებით. «მე დამსახურებით შევიქენ ღირსი, რომ ნება მომეცეს ქალაქში ექონიო ტაძარი და დამსახურების ძალით ვითხოვ ამას,» უპასუხა დიდების მოყვარემ გაინამ. ამ სიტყვებზედ წმიდა იოანემ წყნარად უჩვენა მას, რომ თავის დამსახურებისათვის საკმაოდ დაჯილდოებულია მით, რომ დაბალი და ღარიბი მთამამავლობიდან მიღწია კონსულის წოდებამდე და დიდი ყოფა-ცხოვრებაც შეიძინა. ესეთი პასუხი რომ მიიღო, გაინმა მოახთინა არეულობა, რომელშიაც თვითონვე დაიღუპა. წმიდა იოანე ოქროპირი აგრეთვე ზრუნავდა ქრისტეს წმიდა სარწმუნოებით გაენათლებია წარმართიც და ამ მიზნით გზავნიდა იგი მქალაგებელთა სპარსეთში, ურაკიაში და შინიკიაში. მაგრამ ვინ არ იცის, რომ ყოველს მართალსა და კეთილს კაცს მწუხარებაც თან ახლავს; დადგა ის დროც, როდესაც წმიდა იოანე-ოქროპირსაც უნდა წვეოდა ყოველივე მწუხარება. მის მტერებათ აღმოჩნდნენ მისივე ძმებისკოპოსები და განსაკუთრებით თეოფილე, ვისკოპოსი ალექსანდრიისა, უფრო სამწუხაროდ და მძლავრი მტერი (მისი), თვით იმპერატორიცა, რომელსაც წმიდა იოანე ოქროპირი აგონებდა მას ვერცხლით მოყვარეობაზედ. რამდენათაც მართალი იყენენ მსაჯულნი წმიდა იოანე-ოქროპირისა, ამას ამტკიცებს ის, რომ მას გადაუწყვიტეს, როგორც დიდ დამნაშავეს, სიკვდილი! თვითონ იმპერატორი დაეთანხმა წმიდანის გადგებას, მაგრამ ხალხი ძლიერ

ეწინააღმდეგა იმპერატორის ბრძანებას, არ მისცა ნება თავის საყვარელი მწყემსის და ჭეშმარიტების მასწავლებლის განდევნისა, რომელიც, მისცა თუ არა მან მისი დამფარველი ხალხის გაუფებრად თავი თვისი მტრის ხელში, წაიყვანეს ბეთანიაში ქალაქ პრენესტაში. მაგრამ ჯერ კიდევ არ მივლინა იმ ადგილამდის, სადაც გაგზავნილი იყო, წმიდანი პატივის ცემით დააბრუნეს უკანვე. იოანნეს ქალაქი-დგან განდევნის წინ ღამით მოხდა ძლიერი მიწისძვრა, რომელიც განსაკუთრებით დააწვა ეკლესიის ეზოს. შიშში ხალხმა დაიჯინა დაბრუნება მათი საყვარელი «მწყემსისა», ამასთანავე უჩვენებდა, რომ მისი გადგების შემდეგ ლმერთმა დასაჯა მთელი ქალაქი. იმპერატორმა, რადგანაც ეწინააღმდეგა ხალხის ამბოხებისა, და იმპერატორიცამაც ლეთის შიშისა გამო, გაგზავნეს კაცი წმიდა იოანნე ოქროპირის დასაბრუნებლად, რომელიც ამ დროს გაჩერებული იყო გარეთ-უბანში და თხოულობდა თავის გასამართლებლად სამართალს, მაგრამ ხალხმა სთხოვა მას, რომ შესულიყო ქალაქში და ტაძარში, რომელშიდაც მან მიმართა ხალხს და წარმოსთქვა დარიგება, რომელიც იწყებოდა ამისთანა შესანიშნავი სიტყვებით:» კურობეულ არს ლმერთი, განმდევნელი ჩემი და კურობეულ არს ლმერთი, დამაბრუნებელი ჩემი. შემდეგ, მალე მოხდა სამოც-და-ათ ევისკაპოსთა კრება, დამარღვეველი იმ კრების გარდაწყვეტილებისა, რომელმაც დაადგინა განდევნა ქალაქიდან იოანნე ოქროპირისა; მაგრამ ხმ უკანასკნელმა, რადგანაც არ სცნობდა თავისთავს დამნაშავედ, მოითხოვა ამ კრებაზე დასწრებოდნენ მისი დამსჯელნი ევისკაპოსტები, რომლებიც თავისდა სასირცხოდ აღარ გამოცხადდნენ და თეოფილე პონსტანტინეპოლიდგან გაიქცა ალექსანდრიაში, რადგანაც ძლიერ აწუხებდა ხინდისი. მაგრამ მალე შემდეგ ამისა იოანნე ოქროპირის მტრებმა ახალი შურის ძიებით მიადწიეს იქამდის, რომ იმპერატორმა რაოდენიმე კვირის შემდეგ ხელ-ახლავ გამოსცა ბრძანება იოანნეს განდევნაზე, რომელიც პირველად წაიყვანეს ნიკეიაში, და შემდეგ კუკუზში, არმენიაში.

მოადგა უბედურობა ქალაქს პონსტანტინეპოლს და სამეფო სახლსაც: უმშვენერესი ტაძარი წმიდა სოფიოსი და სენატის შენობაც მოსპო ცეცხლის ალმა, მერმეთ თან მოჰყვა ამას მტრების დასხმა ქალაქზე და შემდეგ, ოქტომბრის თვეში იმავე წლისა, გადიცვალა შობიერობის გამო მძიმე ავადმყოფობით იმპერატორცა ევდოკია.

წმიდა იოანნე ოქროპირს თავის განდევნის დროს არ დაუგდია შრომა ეკლესიის სარგებლობაზე. ყოველ შრომით ეკლესიის წარმომადგენლებთან ჰქონდა მას მიწერ-მოწერა სარწმუნოების შესახებ და მასთან მიმსვლელებს, რომლებიც ყოველ დღე დადიოდნენ მასთან სანახავად, ის აძლევდა კეთილ რჩევას, შემდეგ 407 წელში ნაბრძანები იყო გადაეყვანათ ის აფხაზეთში, ქალაქ პიტიუმში. მაგრამ წმიდა იოანნეს ტანის-სიმრთელის არეულობისა გამო არ შეეძლო გაველო ეს გზა და 14 სექტემბერს 406 წ. უშფოთველად გადიცვალა კოლომანაში.

შემდეგ 30 წლისა იოანნე ოქროპირის სიკვდილისა თეოდოსია მეორის მეფობის დროს, იმპერატორის არკადის შეილისა და მოსწავლისა წმიდა იოანნესა, პატრიარქის პროკლის დროს პატიოსანნი ნაწილნი იოანნე ოქროპირისა გადმოიტანეს ქალაქ პონსტანტინეპოლში.

ღიდათ პატივსადები შრომისათვის წმიდისა იოანნესა, წმიდა ეკლესიამ უწოდა მას ღიდა მასწავლებელი. თუმცა ბევრი ნაწარები მისი ღიდასა, რაც დაკარგული არიან, ჩვენამდის, სხვათა შორის, დარჩნენ უფრო მეტი, მინემ სხვა ვინმე წმიდა მამადგან და ლიტურგიას მისას აღასრულებს წმიდა ეკლესიას თითქმის მთელი წლის განმავლობაში. პატივ საცემად მისდა დანიშნულია გარდა 13 ნოემბრისა კიდევ 30 იანვარი და ამ დღეს იდიდებთან ღიდა მასილი და ბრიგორი ლეთისმეტყველი.

მეორედ განდევნისათანავე უმანკო მწყემსისა

ი ს უ ი დ ე ბ ი ა ნ

დეკანოზი დავით დამბაშიძისაგან შედგენილი და გამოცემული წიგნები:

თბილისში, ბრიტოროვის, ჩარკვიანის და ცენტრალურ წიგნის მაღაზიებში, ქუთაისში — ძმ. შილაძეების წიგნის მაღაზიაში, ოსურგეთში — ლომკაცი აბაშიძის და იოსებ ხელაძის წიგნის მაღაზიაში, ხონში — წერეთლის წიგნის მაღაზიაში და ყვირილში — თვით გამომცემელთან.

- 1) დარიგება საღვთო სჯულის სწავლამ. ბაზელ, რომელიც უწმიდესი სინოდისაგან მოწონებულია როგორც სასწავლო საღმრთო სჯულისა საეკლესიო-სამრევლო და სხვა პირველ დასაწყის სკოლებში. — ფასი 30 კ.
- 2) იგივე დარიგება საღმრთო სჯულის სწავლამ რუსულს და ქართულს ენაზე 50 კ.
- 3) საქართველოს სამეფოს ისტორია ფასი უდით 45 კ.
- 4) ქართული ლოცვანი, თვეთა მეტყველებით, ქორიანი და მართლმადიდებელი ეკლ. უმთავრესი დღესასწაულების მოთხრობით. — ფასი . 30—
- 5) ახალი ქარაბაღინი, რომელიც განხილული და ნება-დართულია კავკასიის საეპიოპოსოსისაგან. — ფასი 1 მან.
- 6) მღვდელთათვის საღმრთოების შესწავლების დროს საჭირო სასკოლო წიგნი — ფასი უდით 2 კ.
- 7) ახალი სასულიერო კონსისტორიათა წესდებულება. — ფასი უდით 50—
- 8) მცხეთის ტაძარი და წმიდა ნინო, ქართველთა ბუნებრივადი, — ფასი 25—

- 9) ბალათის მონასტარი და ცხოვრების აღწერილობა მათის დავით ალბაშვილ-ბაღისა. — ფასი 30—
- 10) წმ. მოწამენი დავით და კონსტანტინე და მოწამეთის მონასტარი. — ფასი . 5—
- 11) ვასილი დიდი, სურათით. — ფასი . 2 კ.
- 12) პირამა უფლისა, სურათით. — ფასი . 2—
- 13) დიდ-მარხვის წინ, სურათით. — ფასი . 2—
- 14) ხარება ყოვლად წმიდა ღვთის-მშობლისა სურათით — ფასი 2—
- 15) ბზობა სურათით — ფასი 2—
- 16) აღდგომა სურათით — ფასი 2—
- 17) კონსტანტინე პირველი მართლმადიდებლის მამოძირებლისა მამოშობისა 5—
- 18) მამა სოლომონ-ბრძენი სურათით — ფ. 5—
- 19) ცხოვრების აღწერა წმ. მოც. სწორის დიდის მთავრის ვლადიმირისა 2—
- 20) წმიდა ნინო ქართველთა-განმანათლებელი . 2—
- 21) შილაძეების მონასტარს და ცხოვრების აღწერა დიდისა მამისა ჩვენისა შილაძისა სურათით — ფასი —5.

ვინც ზემო აღნიშნულ წიგნებს გამოიწერს ანაწილებს ერთი თუმნისა, მას მანეთზე დაეთმობა 15 კ. ვინც 2 კ. წიგნებს დაბარებს ანაწილებს ასი ტალისა, ის ფასტით გასაგზავნს ან იხდის.

შინაწილი: ახალი დაბრკოლებანი ქრისტიანობის გაგრძელების გზაზედ აფხაზეთში. — ეკლესიის მწვემის მოქმედება და მოღვაწეობა. — ექსარქოსი სოფ. წინამძღვარიანთ-კარში. — საეკლესიო-სამრევლო სამზრუნველს დაწესება თელავის საკრებულო ეკლესიისთან. — ახალი ამბები და შენიშვნები. — სიტყვა, თქმული მისი მალაქა ყოვლად უსამღვდელოების საქართველოს ექსარქოსის პალატიისაგან მეტრეკე გვირიასა ზედა. — ცხოვრების აღწერა კონსტანტინეპოლის მთავრების კონსტანტინისა იოანე აქრობისა. — განცხადებანი.